

Energa

**Grupa
Kapitałowa
ENERGA SA**

**Skrócone śródroczne
skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
zgodne z MSR 34
za okres 9 miesięcy
zakończony dnia
30 września 2016 roku**

SPIS TREŚCI

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT	3
SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	7
SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Grupy oraz jego zmiany	9
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	12
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	12
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	13
7. Istotne zasady rachunkowości	13
8. Objasnienia dotyczące sezonowości i cykliczności działalności w prezentowanym okresie	14
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	14
9. Segmenty działalności	14
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	17
10. Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartość firmy	17
11. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości firmy	17
12. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18
13. Zysk przypadający na jedną akcję	18
14. Dywidendy	19
15. Rezerwy	19
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	21
16. Instrumenty finansowe	21
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	28
17. Zobowiązania inwestycyjne	28
18. Informacja o podmiotach powiązanych	28
19. Aktywa i zobowiązania warunkowe	28
20. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy	29
21. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy	29

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT

	Okres 3 miesiące zakończony	Okres 9 miesięcy zakończony	Okres 3 miesiące zakończony	Okres 9 miesięcy zakończony
	30 września 2016 (niebadane)	30 września 2016 (niebadane)	30 września 2015 (niebadane)	30 września 2015 (niebadane)
Działalność kontynuowana				
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów bez wyłączenia akcyzy	1 494	4 415	1 531	4 884
<i>Podatek akcyzowy</i>	(75)	(221)	(61)	(189)
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	1 419	4 194	1 470	4 695
Przychody ze sprzedaży usług	998	3 117	1 041	3 199
Przychody z najmu	19	62	21	63
Przychody ze sprzedaży	2 436	7 373	2 532	7 957
Koszt własny sprzedaży	(1 957)	(6 387)	(2 087)	(6 412)
Zysk brutto ze sprzedaży	479	986	445	1 545
Pozostałe przychody operacyjne	28	81	17	61
Koszty sprzedaży	(81)	(243)	(82)	(237)
Koszty ogólnego zarządu	(76)	(240)	(80)	(246)
Pozostałe koszty operacyjne	(37)	(200)	(28)	(86)
Przychody finansowe	5	47	14	48
Koszty finansowe	(56)	(222)	(73)	(215)
Udział w stracie jednostki stowarzyszonej	(19)	(60)	-	-
Zysk brutto	243	149	213	870
Podatek dochodowy	(53)	(75)	(45)	(167)
Zysk netto za okres	190	74	168	703
Przypadający na:				
Właścicieli jednostki dominującej	190	71	166	696
Udziały niekontrolujące	-	3	2	7
Zysk na jedną akcję (w złotych)				
- podstawowy	0,46	0,17	0,40	1,68
- rozwodniony	0,46	0,17	0,40	1,68

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Okres 3 miesiące zakończony 30 września 2016 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2016 (niebadane)	Okres 3 miesiące zakończony 30 września 2015 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)
Wynik netto za okres	190	74	168	703
<i>Składniki, które nigdy nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty</i>	-	20	-	7
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	(1)	24	-	8
Odroczony podatek dochodowy	1	(4)	-	(1)
<i>Składniki, które w przyszłości mogą zostać przeklasyfikowane na zyski lub straty</i>	8	27	(1)	33
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(2)	2	1	(1)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	11	31	(3)	42
Odroczony podatek dochodowy	(1)	(6)	1	(8)
Inne całkowite dochody netto	8	47	(1)	40
Całkowite dochody razem	198	121	167	743
Przypadające na:				
Właścicieli jednostki dominującej	198	118	165	736
Udziały niekontrolujące	-	3	2	7

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Stan na 30 września 2016 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2015
AKTYWA		
Aktywa trwałe		
Rzeczowe aktywa trwałe	12 993	12 912
Aktywa niematerialne	395	395
Wartość firmy	26	143
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych wyceniane metodą praw własności	305	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	391	260
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	114	60
Pozostałe aktywa długoterminowe	106	103
	14 330	13 873
Aktywa obrotowe		
Zapasy	693	513
Należności z tytułu podatku dochodowego	7	47
Należności z tytułu dostaw i usług	1 890	1 762
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	2	322
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	58	38
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	397	1 669
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	279	232
	3 326	4 583
SUMA AKTYWÓW	17 656	18 456

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (kontynuacja)

	Stan na 30 września 2016 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2015
PASYWA		
Kapitał własny		
Kapitał podstawowy	4 522	4 522
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	2	-
Kapitał rezerwowy	1 018	447
Kapitał zapasowy	728	661
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	31	6
Zyski zatrzymane	2 384	3 134
Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej	8 685	8 770
Udziały niekontrolujące	47	44
	8 732	8 814
Zobowiązania długoterminowe		
Kredyty i pożyczki	2 303	2 475
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 583	3 116
Rezerwy długoterminowe	644	664
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	594	591
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje długoterminowe	521	531
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	12	25
	6 657	7 402
Zobowiązania krótkoterminowe		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	650	877
Bieżąca część kredytów i pożyczek	233	203
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	59	76
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	13	2
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	137	161
Rezerwy krótkoterminowe	753	471
Pozostałe zobowiązania finansowe	134	193
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	288	257
	2 267	2 240
Zobowiązania razem	8 924	9 642
SUMA PASYWÓW	17 656	18 456

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

	Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej								Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał rezerwowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane					
Na dzień 1 stycznia 2016	4 522	-	447	661	6	3 134	8 770	44	8 814		
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	-	-	-	-	-	20	20	-	20		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	2	-	-	-	-	2	-	2		
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	-	25	-	25	-	25		
Strata netto za okres	-	-	-	-	-	71	71	3	74		
Suma całkowitych dochodów za okres	-	2	-	-	25	91	118	3	121		
Podział zysków/pokrycie straty lat ubiegłych	-	-	571	67	-	(638)	-	-	-		
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	(203)	(203)	-	(203)		
Na dzień 30 września 2016 (niebadane)	4 522	2	1 018	728	31	2 384	8 685	47	8 732		
Na dzień 1 stycznia 2015	4 522	-	447	607	(17)	2 957	8 516	37	8 553		
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	-	-	-	-	-	7	7	-	7		
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	(1)	-	-	-	-	(1)	-	(1)		
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-	-	-	34	-	34	-	34		
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	696	696	7	703		
Suma całkowitych dochodów za okres	-	(1)	-	-	34	703	736	7	743		
Podział zysków/ pokrycie straty lat ubiegłych	-	-	-	54	-	(54)	-	-	-		
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	(596)	(596)	-	(596)		
Nabycie akcji i udziałów jednostek zależnych	-	-	-	-	-	1	1	(1)	-		
Na dzień 30 września 2015 (niebadane)	4 522	(1)	447	661	17	3 011	8 657	43	8 700		

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2016 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej	149	870
Zysk/(strata) brutto z działalności zaniechanej oraz zbycia aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-	-
Korekty o pozycje:		
Udział w stracie jednostki stowarzyszonej	60	-
(Zyski)/ straty z tytułu różnic kursowych	3	(4)
Amortyzacja	704	678
Odsetki i dywidendy, netto	183	197
Strata na działalności inwestycyjnej, w tym odpis wartości firmy	459	27
Zmiany pozycji kapitału obrotowego:		
Zmiana stanu należności	(104)	(7)
Zmiana stanu zapasów	(180)	(380)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	(185)	(339)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(139)	(139)
Zmiana stanu rezerw	265	299
	1 215	1 202
Podatek dochodowy zapłacony	(164)	(150)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 051	1 052
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	16	11
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(1 152)	(1 117)
Wpływy z lokat powyżej 3 m-cy	-	13
Założenie lokat powyżej 3 m-cy	-	(14)
Sprzedaż jednostek uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading	320	233
Nabycie udziałów w jednostkach wycenianych metodą praw własności	(364)	-
Pozostałe	3	3
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 177)	(871)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	350	332
Splata pożyczek/kredytów	(521)	(136)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(578)	-
Dywidendy wypłacone	(203)	(596)
Odsetki zapłacone	(180)	(192)
Pozostałe	(7)	(1)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(1 139)	(593)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(1 265)	(412)
Środki pieniężne na początek okresu	1 658	1 911
Środki pieniężne na koniec okresu	393	1 499

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE**1. Informacje ogólne**

Grupa Kapitałowa ENERGA SA („Grupa”) składa się z **ENERGA Spółka Akcyjna** („jednostka dominująca”, „Spółka”) z siedzibą w Gdańsku i jej spółek zależnych (patrz nota 2). Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2016 roku oraz zawiera odpowiednie dane porównawcze.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271591. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 220353024.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej,
2. wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej,
3. obrót energią elektryczną.

Na dzień 30 września 2016 roku podmiotem kontrolującym Spółkę oraz jednostką dominującą najwyższego szczebla Grupy Kapitałowej ENERGA SA jest Skarb Państwa.

2. Skład Grupy oraz jego zmiany**2.1. Skład Grupy na koniec okresu sprawozdawczego**

Na dzień 30 września 2016 roku w skład Grupy wchodzi ENERGA SA oraz następujące spółki zależne:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				30 września 2016	31 grudnia 2015
Segment Dystrybucja					
1	ENERGA-OPERATOR SA	Gdańsk	dystrybucja energii elektrycznej	100	100
2	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Elbląg Sp. z o.o.	Elbląg	eksploatacja sieci	100	100
3	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	eksploatacja sieci	100	100
4	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Kalisz Sp. z o.o.	Kalisz	eksploatacja sieci	100	100
5	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Płock Sp. z o.o.	Płock	eksploatacja sieci	100	100
6	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	eksploatacja sieci	100	100
7	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Toruń Sp. z o.o.	Toruń	eksploatacja sieci	100	100
8	ENERGA-OPERATOR Techniczna Obsługa Odbiorców Sp. z o.o.	Koszalin	techniczna obsługa odbiorców	100	100
9	Przedsiębiorstwo Budownictwa Elektroenergetycznego ENBUD Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	wykonawstwo i projektowanie	100	100
10	Energetyka Kaliska – Usługi Techniczne Sp. z o.o.	Kalisz	wykonawstwo i projektowanie	100	100
11	ZEP - Centrum Wykonawstwa Specjalistycznego Sp. z o.o.	Płock	wykonawstwo i projektowanie	100	100
12	Zakład Budownictwa Energetycznego Sp. z o.o.	Koszalin	wykonawstwo i projektowanie	100	100
13	ENERGA-OPERATOR Logistyka Sp. z o.o.	Płock	logistyka i zaopatrzenie	100	100
14	Zakład Energetyczny Toruń - ENERGOHANDEL Sp. z o.o. w likwidacji ¹	Toruń	zaopatrzenie	-	100
Segment Sprzedaż					
15	ENERGA-OBROT SA	Gdańsk	obrot energią elektryczną	100	100

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				30 września 2016	31 grudnia 2015
16	ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o.	Gdańsk	obsługa klienta	100	100
17	ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o.	Sopot	usługi oświetlenia	100	100
18	ENERGA SLOVAKIA s.r.o.	Bratysława	obrot energii elektryczną	100	100
19	Enspirion Sp. z o.o. (poprzednio: ENERGA Innowacje Sp. z o.o.)	Gdańsk	organizacja i zarządzanie rozwojem innowacyjnych projektów energetycznych	100	100
20	EOB PGK1 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
21	EOB PGK2 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
Segment Wytwarzanie					
22	ENERGA Wytwarzanie SA	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
23	ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	89,64	89,64
24	ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o.	Elbląg	wytwarzanie energii	100	100
25	ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.	Ostrołęka	dystrybucja energii cieplnej	100	99,99
26	ENERGA Serwis Sp. z o.o.	Ostrołęka	usługi serwisowo-remontowe	94,81	94,81
27	ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	Kalisz	dystrybucja energii cieplnej	91,24	91,24
28	ENERGA Invest SA	Gdańsk	zarządzanie projektami inwestycyjnymi	100	100
29	ZEC Żychlin Sp. z o.o. ¹	Żychlin	dystrybucja energii cieplnej	-	100
30	Elektrownia Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	100	100
31	AEGIR 4 Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
32	BORA Sp. z o.o. ¹	Gdańsk	wytwarzanie energii	-	100
33	Ekologiczne Materiały Grzewcze Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność konsultingowa	100	100
34	Elektrownia CCGT Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
35	Elektrownia CCGT Grudziądz Sp. z o.o.	Grudziądz	wytwarzanie energii	100	100
Segment Pozostałe					
36	ENERGA Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.	Gdańsk	usługi księgowo, kadrowo-płacowe i administracyjne	100	100
37	ENERGA Finance AB (publ)	Sztokholm	działalność finansowa	100	100
38	ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o.	Gdańsk	teleinformatyka	100	100
39	RGK Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność finansowa i zarządzanie nieruchomościami	100	100

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				30 września 2016	31 grudnia 2015
40	ENSA PGK1 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
41	ENSA PGK2 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
42	ENSA PGK3 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
43	ENSA PGK4 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
44	ENSA PGK5 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
45	ENSA PGK6 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
46	ENSA PGK7 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
47	ENSA PGK8 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100

¹ Patrz nota 2.2.

Dodatkowo Grupa posiada 15,7% udziałów w jednostce stowarzyszonej – Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. („PGG”), z siedzibą w Katowicach (patrz opis w notce 2.2.). Udziały w PGG Grupa wycenia metodą praw własności.

2.2. Zmiany w składzie Grupy oraz inwestycjach w spółki stowarzyszone w okresie sprawozdawczym

2.2.1. Polska Grupa Górnicza

W dniu 28 kwietnia 2016 roku spółka zależna ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. podpisała Umowę Inwestycyjną określającą warunki inwestycji finansowej w Polską Grupę Górniczną Sp. z o.o. W ramach inwestycji w PGG, ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. zobowiązała się do dokonania wpłat na nowo emitowane udziały w PGG na łączną kwotę 500 mln zł, co docelowo pozwoli spółce na objęcie 17,1% kapitału zakładowego PGG (ilość udziałów odpowiada ilości praw głosu). Na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego dokonano wpłaty na kapitał w kwocie 361 mln zł, co skutkuje objęciem 15,7% kapitału zakładowego PGG (ilość udziałów odpowiada ilości praw głosu). Kolejne transze wpłaty na kapitał zgodnie z Umową Inwestycyjną przedstawiają się następująco:

- 83 mln zł – do 3 listopada 2016 roku (na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania transza została wpłacona, co skutkuje udziałem w kapitale zakładowym PGG w wysokości 16,6%),
- 56 mln zł – do 1 lutego 2017 roku.

Warunkiem uruchomienia kolejnych transz jest m.in. brak wystąpienia przypadków naruszenia warunków emisji obligacji wyemitowanych przez PGG.

PGG zajmuje się wydobyciem węgla, przez co daje dostęp do bogatych zasobów paliwa energetycznego, które może być wykorzystywane przez jednostki wytwórcze Grupy. Siedziba PGG znajduje się w Katowicach w Polsce.

Mimo posiadania mniej niż 20 procent praw głosu w PGG, Grupa uznaje iż wywiera na tę jednostkę znaczący wpływ. Umowa Inwestycyjna przewiduje szereg mechanizmów umożliwiających inwestorom bieżący monitoring sytuacji finansowej PGG, w tym realizacji jej biznesplanu oraz podejmowanie działań optymalizacyjnych m.in. w przypadku niekorzystnych zmian warunków rynkowych. Uprawnienia te są realizowane przez Radę Nadzorczą PGG, przy czym Umowa przewiduje, że każdemu wspólnikowi PGG przysługuje prawo do powoływania, odwoływania i zawieszania w pełnieniu funkcji jednego członka Rady Nadzorczej (uprawnienie osobiste). Z tego względu uznano, iż ilość członków w Radzie Nadzorczej ma kluczowe znaczenie dla celów ustalenia, że Grupa wywiera znaczący wpływ na PGG.

PGG jest spółką niepubliczną, w związku z czym nie istnieją notowane ceny rynkowe dla jej udziałów.

Z uwagi na fakt, iż transakcja nabycia miała miejsce w trakcie bieżącego okresu sprawozdawczego, nie zostały ukończone prace związane z alokacją ceny nabytych udziałów w PGG. W związku z powyższym w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zaprezentowane są wyłącznie wstępne wartości, odpowiadające wartości księgowej po przekształceniu danych PGG na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej przyjęte do stosowania w EU. Wartości godziwe zostaną ustalone w ciągu 12 miesięcy od dnia nabycia inwestycji z w pełni retrospektywnym ujęciem wpływu tych zmian.

Wstępne rozliczenie transakcji nabycia

Udział Grupy w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto	361
Cena nabycia udziałów powiększona o koszty transakcji	364
Wartość firmy	3

2. Skład Grupy oraz jego zmiany (kontynuacja)

2.2.2. Inne zmiany w składzie Grupy

28 września 2016 roku na podstawie porozumienia ENERGA Wytwarzanie SA przeniosła własność pakietu akcji Elektrownia Ostrołęka SA na ENERGA SA.

31 sierpnia 2016 roku ENERGA Invest SA przejęła spółkę Bora Sp. z o.o. przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą, bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej (uchwała NZW z 17 sierpnia 2016 roku, KRS 31 sierpnia 2016 roku).

W dniu 20 czerwca 2016 roku ENERGA SA nabyła od ENERGA – OBRÓT SA wszystkie udziały w spółce Enspirion Sp. z o.o. na podstawie umowy sprzedaży udziałów.

Z dniem 6 kwietnia 2016 roku spółka ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. stała się jedynym współnikiem spółki ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o. - w związku z nabyciem 3 udziałów od dotychczasowego współnika spółki – osoby fizycznej.

W dniu 1 lutego 2016 roku nastąpiło połączenie spółki ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze spółką ZEC Żychlin Sp. z o.o. bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej. W wyniku połączenia spółka ZEC Żychlin Sp. z o.o. została wykreślona z KRS.

W dniu 25 stycznia 2016 roku Sąd Rejestrowy dokonał wykreślenia spółki Zakład Energetyczny Toruń - ENERGOHANDEL Sp. z o.o. w likwidacji z KRS.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W okresie od 1 do 3 stycznia 2016 roku skład Zarządu jednostki dominującej przedstawiał się następująco:

- Roman Pionkowski – Prezes Zarządu,
- Seweryn Kędra – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych.

W dniu 29 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 4 stycznia 2016 roku Zarządu V kadencji w składzie:

- Dariusz Kaśków – Prezes Zarządu,
- Mariusz Rędaszka – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Roman Pionkowski – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju, odwołany z dniem 26 lutego 2016 roku.

W dniu 1 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 1 lutego 2016 roku do składu Zarządu Pana Grzegorza Ksepko, powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych.

W dniu 19 marca 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 21 marca 2016 roku do składu Zarządu Pani Marioli Zmudzińskiej, powierzając jej pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Relacji Inwestorskich oraz Pana Przemysława Piesiewicza powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Strategii Rozwoju.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 14 listopada 2016 roku.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w milionach złotych („mln zł”) oraz zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Grupy.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ENERGA SA zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, zaakceptowanym przez Unię Europejską. Nie zawiera ono wszystkich informacji wymaganych w pełnym sprawozdaniu finansowym zgodnym z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”). Zawiera jednak wybrane noty objaśniające dotyczące wydarzeń i transakcji, które są istotne dla zrozumienia zmian wyników Grupy i jej sytuacji majątkowej od ostatniego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień i za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych polskich spółek uwzględnionych w niniejszym skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. W przypadku spółek ENERGA SLOVAKIA s.r.o. oraz ENERGA Finance AB (publ) walutą funkcjonalną sprawozdania jednostkowego jest euro. Dla celów niniejszego sprawozdania dane sprawozdawcze wyżej wymienionych spółek zostały przeliczone na złote polskie w sposób następujący: dane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, z wyjątkiem kapitałów, odpowiednio według kursu średniego na dzień kończący okres sprawozdawczy, kapitały – według kursu na dzień transakcji, dane ze sprawozdania z zysków lub strat według średniego kursu za dany okres sprawozdawczy. Różnice kursowe wynikające z przeliczenia ujęto w pozostałych całkowitych dochodach.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W bieżącym okresie sprawozdawczym nie miały miejsca zmiany zakresu ani metodologii dokonywania istotnych szacunków. Zmiany wartości szacunkowych wynikały ze zdarzeń, jakie wystąpiły w okresie sprawozdawczym.

Sporządzenie skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa”, zatwierdzonym przez Unię Europejską („UE”) wymaga od Zarządu przyjęcia pewnych założeń i dokonania szacunków, które wpływają na wielkości wykazane w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w notach do tego sprawozdania. Założenia i szacunki oparte są na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących i przyszłych zdarzeń i działań. Rzeczywiste wyniki mogą się jednak różnić od przewidywanych.

7. Istotne zasady rachunkowości

Polityka rachunkowości Grupy stosowana jest w sposób ciągły.

7.1. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2016

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone przez UE weszły w życie w roku 2016:

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze -zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa -zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia w zakresie akceptowalnych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo” – Rośliny produkcyjne (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – Zastosowanie metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2015)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).

Wymienione powyżej zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

7.2. Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 14 „Aktywa i Zobowiązania Regulacyjne” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” wraz z wyjaśnieniami (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (nie określono daty wejścia w życie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Doprecyzowanie sposobu rozliczania aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczącego niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 7 „Rachunek przepływów pieniężnych” – Inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji” – Klasyfikacja i wycena transakcji płatności w formie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Uwzględnienie zmian wprowadzonych przez MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Nowe standardy MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dokonują znacznych zmian w porównaniu do obecnie obowiązujących standardów. Po wstępnej analizie Grupa przewiduje, że zmiany te nie będą miały istotnego wpływu na jej sprawozdania finansowe, co zostanie potwierdzone po szczegółowym zbadaniu zagadnienia.

Nowy standard MSSF 16 „Leasing” zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Z punktu widzenia Grupy główną zmianą jest wymóg rozpoznania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej leasingobiorcy prawa do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązania finansowego zarówno w przypadku umów spełniających kryteria leasingu finansowego, jak i operacyjnego. Powyższa zmiana wpłynie na wzrost wartości aktywów i zobowiązań. Grupa nie dokonała jeszcze szczegółowej analizy wpływu nowego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Grupa nie przewiduje, aby pozostałe zmiany w MSSF wymienione powyżej, miały istotny wpływ na jej sprawozdania finansowe.

8. Objasnienia dotyczące sezonowości i cykliczności działalności w prezentowanym okresie

Sprzedaż oraz dystrybucja energii elektrycznej i ciepłej w ciągu roku podlega wahaniom sezonowym. Wolumen sprzedawanej oraz dystrybuowanej energii, a co za tym idzie przychody ze sprzedaży, wzrasta w miesiącach zimowych i spada w miesiącach letnich. Uzależnione jest to od temperatury otoczenia oraz długości dnia. Zakres tych wahań wyznaczają niskie temperatury i krótsze dni zimą oraz wyższe temperatury i dłuższe dni latem. Sezonowość sprzedaży oraz dystrybucji energii w znacznie większym stopniu dotyczy drobnych odbiorców niż odbiorców z sektora przemysłowego.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

9. Segmenty działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne. Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty wydzielone ze względu na rodzaj oferowanych produktów. Podział sprawozdawczości Grupy opiera się na następujących segmentach operacyjnych:

- Dystrybucja - dystrybucja energii elektrycznej przez ENERGA-OPERATOR SA (Operatora Systemu Dystrybucyjnego), a także działalność bezpośrednio związana z dystrybucją prowadzona przez inne spółki Grupy,
- Wytwarzanie – wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych, wytwarzanie oraz dystrybucja energii ciepłej, a także działalność serwisowo-remontowa bezpośrednio związana z wytwarzaniem energii,
- Sprzedaż – handel energią elektryczną (obróć hurtowy i sprzedaż detaliczna) oraz usługi oświetlenia,
- Pozostałe – centra usług wspólnych w obszarach księgowym, kadrowo-płacowym, administracyjnym oraz teleinformatycznym, a także działalność finansowa i zarządzanie nieruchomościami. Do segmentu pozostałe zakwalifikowano również jednostkę dominującą.

Podstawowymi miernikami, na bazie których Zarząd ENERGA SA dokonuje oceny wyników działalności segmentów jest wynik netto oraz EBITDA, tj. zysk/(strata) z działalności operacyjnej (obliczony jako zysk/strata brutto skorygowany o udział w zysku jednostki stowarzyszonej, przychody finansowe oraz koszty finansowe) powiększony o amortyzację i odpisy niefinansowych aktywów trwałych (głównie rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz wartość firmy). Sposób kalkulacji EBITDA uległ zmianie w bieżącym okresie sprawozdawczym. W poprzednich okresach EBITDA nie była korygowana o odpisy niefinansowych aktywów trwałych. Zmiana ta ma na celu przede wszystkim zwiększenie przejrzystości i uproszczenie analiz przez zapewnienie porównywalności kluczowego parametru dla branży, w której funkcjonuje Grupa Kapitałowa. Dane porównywalne zostały odpowiednio przekształcone.

Zasady stosowane do ustalenia wyników segmentów oraz pomiaru aktywów i zobowiązań segmentu są zgodne z zasadami stosowanymi dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Transakcje pomiędzy segmentami rozliczane są na warunkach rynkowych.

Grupa nie prezentuje informacji w podziale na segmenty geograficzne, gdyż jej działalność prowadzona na rzecz klientów zagranicznych oraz aktywa zagraniczne nie mają znaczącego wpływu na działalność Grupy.

W poniższych tabelach przedstawione zostało przyporządkowanie do poszczególnych segmentów sprawozdawczych przychodów i kosztów za okres od 1 stycznia do 30 września 2016 roku oraz aktywów i zobowiązań wg stanu na dzień 30 września 2016 roku wraz z odpowiednimi danymi porównywalnymi.

9. Segmenty działalności (kontynuacja)

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2016 roku (niebadane) lub na dzień 30 września 2016 roku (niebadane)	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	3 045	3 767	556	5	7 373	-	7 373
Sprzedaż między segmentami	32	251	232	102	617	(617)	-
Przychody segmentu ogółem	3 077	4 018	788	107	7 990	(617)	7 373
EBITDA							
Amortyzacja	546	27	133	13	719	(15)	704
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	441	-	441	-	441
Zysk lub strata z działalności operacyjnej	764	36	(379)	(51)	370	14	384
Przychody/ koszty finansowe netto	(84)	3	55	856	830	(1 005)	(175)
Udział w wyniku jednostki stowarzyszonej	-	-	-	-	-	(60)	(60)
Zysk lub strata brutto	680	39	(324)	805	1 200	(1 051)	149
Podatek dochodowy	(128)	(11)	49	15	(75)	-	(75)
Zysk lub strata netto	552	28	(275)	820	1 125	(1 051)	74
Aktywa i zobowiązania							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4	13	3	377	397	-	397
Aktywa ogółem	12 597	2 848	4 496	13 631	33 572	(15 916)	17 656
Zobowiązania finansowe	3 931	7	1 220	5 714	10 872	(5 694)	5 178
Zobowiązania ogółem	6 433	2 089	1 699	6 261	16 482	(7 558)	8 924
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	875	76	184	78	1 213	(98)	1 115

9. Segmenty działalności (kontynuacja)

Okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2015 roku (niebadane) (przekształcone) lub na dzień 31 grudnia 2015 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	3 100	4 068	786	3	7 957	-	7 957
Sprzedaż między segmentami	37	129	266	136	568	(568)	-
Przychody segmentu ogółem	3 137	4 197	1 052	139	8 525	(568)	7 957
EBITDA							
Amortyzacja	529	25	121	14	689	(11)	678
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	11	-	11	-	11
Zysk lub strata z działalności operacyjnej	809	91	174	(18)	1 056	(19)	1 037
Przychody / koszty finansowe netto	(98)	13	(53)	893	755	(922)	(167)
Zysk lub strata brutto	711	104	121	875	1 811	(941)	870
Podatek dochodowy	(148)	(20)	(23)	21	(170)	3	(167)
Zysk lub strata netto	563	84	98	896	1 641	(938)	703
Aktywa i zobowiązania							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	708	115	227	619	1 669	-	1 669
Aktywa ogółem	12 259	2 461	4 589	12 811	32 120	(13 664)	18 456
Zobowiązania finansowe	3 670	255	1 512	5 835	11 272	(5 402)	5 870
Zobowiązania ogółem	5 994	1 580	2 052	6 076	15 702	(6 060)	9 642
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	719	39	245	30	1 033	(37)	996

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKRÓCONEGO ŚRÓDROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ**10. Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartość firmy**

W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa:

- poniosła nakłady na rzeczowe aktywa trwałe w kwocie 1 041 mln zł (946 mln zł w porównywalnym okresie roku 2015),
- dokonała sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych o łącznej wartości księgowej 25 mln zł (29 mln zł w porównywalnym okresie roku 2015),
- utworzyła odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 434 mln zł (11 mln zł w porównywalnym okresie 2015 roku), oraz rozwiązała odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 110 mln zł (brak rozwiązania odpisów w porównywalnym okresie 2015 roku). Rozwiązanie odpisu aktualizującego dotyczyło wartości środków trwałych w budowie w spółce zależnej Elektrownia Ostrołęka SA. Odpis w wysokości 122,6 mln zł został utworzony w 2012 roku wskutek zamrożenia projektu elektrowni Ostrołęka C. Przestanką do rozwiązania odpisu jest postęp prac zmierzających do budowy bloku węglowego klasy 1000 MW w Ostrołęce.
- utworzyła odpisy aktualizujące wartość firmy w kwocie 117 mln zł (brak odpisów w porównywalnym okresie 2015 roku).

11. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości firmy

W związku z wystąpieniem w 2016 roku zmian w otoczeniu rynkowym i regulacyjnym, takich jak spadek cen świadectw pochodzenia energii, utrzymujące się niskie ceny energii elektrycznej w kontraktach terminowych i SPOT oraz wprowadzenie Ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, Grupa zidentyfikowała przesłanki, które mogą skutkować spadkiem wartości odzyskiwalnej rzeczowych aktywów trwałych spółek Segmentu Wytwarzanie.

Testy na trwałą utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) przeprowadzono wykorzystując metodę dochodową, wyznaczając wartość użytkową w oparciu o zdyskontowaną wartość szacowanych przepływów z działalności operacyjnej z uwzględnieniem m.in. następujących założeń:

- przyjęto prognozy cen energii elektrycznej, węgla kamiennego, uprawnień do emisji CO₂ oraz cen świadectw pochodzenia energii na podstawie raportu przygotowanego dla Grupy w kwietniu 2016 roku przez niezależną agencję dla rynku polskiego; prognoza została przygotowana w perspektywie do 2035 roku,
- przyjęcie ilości darmowych uprawnień do emisji CO₂ na lata 2015-2021 zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 marca 2014 roku (poz. 439) roku oraz 8 kwietnia 2014 roku (poz. 472),
- przyjęcie nakładów na poziomach zapewniających utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym, w tym nakładów na dostosowanie poziomów emisji przemysłowych do wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 roku, w sprawie emisji przemysłowych,
- utrzymanie wsparcia dla produkcji z istniejących odnawialnych źródeł energii zgodnie z Ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii,
- utrzymanie systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji w całym okresie prognozy,
- utrzymanie Operacyjnej Rezerwy Mocy w całym okresie prognozy,
- przyjęcie długości prognozy poszczególnych CGU w taki sposób, aby przepływy służący kalkulacji wartości rezydualnej był jak najbardziej zbliżony do spodziewanych przepływów w latach kolejnych (w przypadku CGU Ostrołęka B wydłużono projekcje w celu uwzględnienia negatywnego efektu wygaśnięcia wsparcia w postaci zielonych certyfikatów).

Farmy wiatrowe („CGU Karcino, Karścino, Bystra, Myślińskie, Parsówek”)

Testy na utratę wartości farm wiatrowych zostały przeprowadzone na dzień 31 maja 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu użyteczności farm, tj. dla okresu 25-letniego. Stopy dyskontowe w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęte do kalkulacji zawierały się w przedziale 6,76% - 7,52% (6,13% po opodatkowaniu).

W oparciu o wyniki przeprowadzonych testów stwierdzono konieczność utworzenia odpisów aktualizujących wartości farm wiatrowych na kwotę 324 mln zł. Przeprowadzone testy wykazały również konieczność odpisu całej kwoty wartości firmy powstałej w wyniku nabycia portfela farm wiatrowych w 2013 roku, w wysokości 117 mln zł.

Projekty wiatrowe

Testy na utratę wartości projektów wiatrowych, zostały przeprowadzone na dzień 31 maja 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone dla 4 projektów wiatrowych, w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu użyteczności projektowanych farm, tj. dla okresu 25-letniego, przy założeniu wejścia w życie systemu aukcyjnego. Stopy dyskontowe w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęte do kalkulacji zawierały się w przedziale 7,03%-8,29%. W oparciu o wyniki przeprowadzonych testów stwierdzono konieczność utworzenia odpisów aktualizujących wartości testowanych projektów wiatrowych na kwotę 14 mln zł.

Ponadto, w związku z wejściem w życie Ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych i ustaleniem minimalnej odległości FW od zabudowań mieszkalnych stwierdzono brak możliwości realizacji pozostałych projektów wiatrowych. W związku z powyższym dokonano odpisu aktualizującego wartość tych projektów na kwotę 68 mln zł.

Po uwzględnieniu odpisów aktualizujących, wartość projektowanych farm wiatrowych wynosi 11,9 mln zł.

Elektrownia B w Ostrołęce („CGU Ostrołęka B”)

Test na trwałą utratę wartości CGU Ostrołęka B przeprowadzono na dzień 31 marca 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla okresu kwiecień 2016 – grudzień 2023 roku oraz wartość rezydualną. Do kalkulacji wartości użytkowej CGU Ostrołęka B przyjęto stopę dyskontową w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) na poziomie 6,91% (6,49% po opodatkowaniu). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,0%, co nie przewyższa średnich długoterminowych stóp wzrostu inflacji w Polsce.

11. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości firmy (kontynuacja)

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności dokonania zmiany odpisu aktualizującego wartość CGU Ostrołęka B.

Farmy fotowoltaiczne („CGU PV Delta, PV Czernikowo”)

Testy na utratę wartości farm fotowoltaicznych, zostały przeprowadzone na dzień 31 marca 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu użyteczności tych farm, tj. dla okresu 25-letniego. Stopy dyskontowe w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęte do kalkulacji zawierały się w przedziale 6,69% - 6,71% (5,73% po opodatkowaniu).

W oparciu o wyniki przeprowadzonych testów stwierdzono konieczność utworzenia odpisów aktualizujących wartości farm fotowoltaicznych na kwotę 11,2 mln zł.

Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono szacowany wpływ zmiany wybranych parametrów na łączną wycenę wskazanych powyżej aktywów. Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż czynnikami wpływającym w największym stopniu na szacunek wartości użytkowej powyższych CGU są ceny energii elektrycznej, ceny węgla oraz stopy dyskontowe. Ich zmiana w niekorzystnym kierunku mogłaby skutkować koniecznością dokonania odpisów aktualizujących o łącznej wskazanej poniżej wartości.

Analiza wrażliwości uwzględnia zmianę czynników w całym okresie prognozy.

Parametr	Wartość i kierunek zmiany	Wpływ na łączną wartość z wyceny testowanych CGU [mln PLN]		Zmiana wartości odpisu [mln PLN]
		Zwiększenie wartości	Zmniejszenie wartości	
Stopy dyskontowe	[+ 0,5 p.p.]	-	(80)	20
	[- 0,5 p.p.]	94	-	(21)
Ceny energii elektrycznej	[+ 1%]	89	-	(9)
	[- 1%]	-	(94)	92
Ceny węgla	[+ 1%]	-	(35)	35
	[- 1%]	35	-	-

W przypadku zmian uwarunkowań rynkowych istnieje ryzyko, iż wyniki testów mogą się w przyszłości zmienić.

12. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych wynegocjowanych z bankami, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych w drodze indywidualnych negocjacji z bankami stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 30 września 2016 (niebadane)	Stan na 30 września 2015 (niebadane)
Środki pieniężne w banku i w kasie	289	702
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	108	857
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	397	1 559
Niezrealizowane różnice kursowe i odsetki	3	1
Kredyt w rachunku bieżącym	(7)	(61)
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	393	1 499
<i>w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	-	-

13. Zysk przypadający na jedną akcję

W jednostce dominującej nie wystąpiły instrumenty rozwodniające, w związku z czym rozwodniony zysk netto na akcję jest równy zyskowi podstawowemu. Poniżej przedstawiono dane, które posłużyły do kalkulacji zysku przypadającego na jedną akcję.

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2016 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)
Zysk lub strata netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	71	696
Zysk lub strata netto na działalności zaniechanej przypadająca na akcjonariuszy jednostki dominującej	-	-
Zysk lub strata netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej	71	696
Liczba akcji w mln na koniec okresu sprawozdawczego	414	414
Liczba akcji w mln zastosowana do obliczenia zysku na jedną akcję	414	414
Zysk lub strata na jedną akcję z działalności kontynuowanej (zwykły i rozwodniony) (w złotych)	0,17	1,68
Zysk lub strata na jedną akcję z działalności zaniechanej (zwykły i rozwodniony) (w złotych)	0,00	0,00

14. Dywidendy

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2016 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)
Dywidendy zadeklarowane w okresie		
dywidenda zadeklarowana przez jednostki zależne	-	-
dywidenda zadeklarowana przez jednostkę dominującą	203	596
RAZEM	203	596
Dywidendy wypłacone w okresie		
dywidenda wypłacona w okresie przez jednostki zależne udziałowcom niekontrolującym	-	-
dywidenda wypłacona w okresie przez jednostkę dominującą	203	596
<i>w tym przypadająca na akcje uprzywilejowane</i>	<i>71</i>	<i>209</i>
RAZEM	203	596

W dniu 24 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o podziale zysku za rok 2015, z czego na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki przeznaczono kwotę 203 mln zł, co daje 0,49 zł na jedną akcję.

15. Rezerwy

15.1. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Grupa ustala rezerwy na świadczenia pracownicy po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe w wysokości obliczonej metodami aktuarialnymi. Wartość rezerw wykazana w niniejszym sprawozdaniu finansowym pochodzi z projekcji rezerw na dzień 30 września 2016 roku, wykonanej przez niezależnego aktuarusza. Projekcji dokonano na podstawie uprzednio wyliczonych kwot rezerw na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz w oparciu o główne założenia zastosowane na ten dzień, za wyjątkiem zaktualizowanej stopy dyskontowej, przewidywanej stopy wzrostu wynagrodzeń oraz przewidywanej stopy wzrostu ekwiwalentu energetycznego. Stopa dyskontowa zastosowana do projekcji rezerw na dzień 30 września 2016 roku została przyjęta na poziomie 3,14% (na 31 grudnia 2015 roku: 2,88%). Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń została przyjęta na poziomie 3% (na 31 grudnia 2015 roku: 4%). Przewidywana stopa wzrostu ekwiwalentu energetycznego ustalona została na podstawie opracowań ekspertów branżowych z czerwca 2016 roku.

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	Restrukturyzacja	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	120	223	59	261	2	665
Koszty bieżącego zatrudnienia	3	1	1	10	-	15
Zyski i straty aktuarialne	(15)	(9)	-	(21)	-	(45)
Wypłacone świadczenia	(3)	(5)	(2)	(16)	-	(26)
Koszty odsetek	3	5	1	5	-	14
Wykorzystane	-	-	-	-	(1)	(1)
Na dzień 30 września 2016 roku (niebadane), w tym:	108	215	59	239	1	622
Krótkoterminowe	5	10	3	18	1	37
Długoterminowe	103	205	56	221	-	585

15. Rezerwy (kontynuacja)

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	Restrukturyzacja	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	108	209	71	241	18	647
Koszty bieżącego zatrudnienia	3	1	2	10	-	16
Zyski i straty aktuarialne	(2)	(5)	(1)	(4)	-	(12)
Wyplacone świadczenia	(2)	(5)	(2)	(13)	-	(22)
Koszty odsetek	2	5	1	5	-	13
Rozwiązane	(1)	(1)	-	(2)	(6)	(10)
Wykorzystane	-	-	-	-	(5)	(5)
Przeniesienie z zobowiązań bezpośrednio związanych z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	4	2	1	8	-	15
Na dzień 30 września 2015 roku (niebadane), w tym:	112	206	72	245	7	642
Krótkoterminowe	3	10	3	18	7	41
Długoterminowe	109	196	69	227	-	601

15.2. Pozostałe rezerwy

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek umorzenia świadectw	Inne rezerwy	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	97	38	33	247	55	470
Koszty odsetek	-	1	-	-	-	1
Utworzone	13	21	31	539	40	644
Rozwiązane	(12)	(1)	-	-	(1)	(14)
Wykorzystane	(2)	-	(36)	(251)	(37)	(326)
Na dzień 30 września 2016 roku (niebadane), w tym:	96	59	28	535	57	775
Krótkoterminowe	96	-	28	535	57	716
Długoterminowe	-	59	-	-	-	59

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek umorzenia świadectw	Inne rezerwy	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	83	36	40	154	46	359
Koszty odsetek	-	1	-	-	-	1
Utworzone	14	2	26	464	40	546
Rozwiązane	(15)	(1)	-	(2)	(1)	(19)
Wykorzystane	(1)	-	(40)	(142)	(35)	(218)
Na dzień 30 września 2015 roku (niebadane), w tym:	81	38	26	474	50	669
Krótkoterminowe	81	-	26	474	50	631
Długoterminowe	-	38	-	-	-	38

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

16. Instrumenty finansowe

16.1. Wartość księgowa kategorii i klas instrumentów finansowych

Stan na 30 września 2016 (niebadane)	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	RAZEM
Aktywa							
Należności z tytułu dostaw i usług	-	1 890	-	-	-	-	1 890
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	2	-	-	-	-	-	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	397	-	-	-	397
Pozostałe aktywa finansowe	-	78	-	-	94	-	172
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	-	19	-	-	-	-	19
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	94	-	94
Pozostałe	-	59	-	-	-	-	59
RAZEM	2	1 968	397	-	94	-	2 461
Zobowiązania							
Kredyty i pożyczki	-	-	-	2 536	-	-	2 536
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	-	1 506	-	-	1 506
Kredyty i pożyczki	-	-	-	1 023	-	-	1 023
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-	-	7	-	-	7
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	2 642	-	-	2 642
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	650	-	-	650
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	128	-	18	146
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	-	111	-	-	111
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	17	-	18	35
RAZEM	-	-	-	5 956	-	18	5 974

16. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

Stan na 31 grudnia 2015	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	RAZEM
Aktywa							
Należności z tytułu dostaw i usług	-	1 762	-	-	-	-	1 762
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	322	-	-	-	-	-	322
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	1 669	-	-	-	1 669
Pozostałe aktywa finansowe	-	58	-	-	40	-	98
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	-	19	-	-	-	-	19
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	40	-	40
Pozostałe	-	39	-	-	-	-	39
RAZEM	322	1 820	1 669	-	40	-	3 851
Zobowiązania							
Kredyty i pożyczki	-	-	-	2 678	-	-	2 678
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	-	1 550	-	-	1 550
Kredyty i pożyczki	-	-	-	1 116	-	-	1 116
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-	-	12	-	-	12
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	3 192	-	-	3 192
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	877	-	-	877
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	186	8	24	218
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	-	155	-	-	155
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	8	-	8
Pozostałe	-	-	-	31	-	24	55
RAZEM	-	-	-	6 933	8	24	6 965

16. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**16.2. Wartość godziwa instrumentów finansowych****Instrumenty finansowe wyceniane na bieżąco w wartości godziwej**

Niektóre aktywa i zobowiązania finansowe Grupy wyceniane są w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii:

- poziom 1 – wartość godziwa oparta o ceny notowane (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach, do których Grupa ma dostęp w dniu wyceny,
- poziom 2 – wartość godziwa oparta o dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na poziomie 1, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio,
- poziom 3 – wartość godziwa oparta o nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.

	30 września 2016 (niebadane)	31 grudnia 2015
	Poziom 2	Poziom 2
Aktywa		
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	2	322
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS I)	87	38
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS II)	5	2
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	2	-
Zobowiązania		
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	-	8

Grupa wycenia jednostki uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading SFIO jako iloczyn ich ilości oraz wartości z wyceny pojedynczej jednostki uczestnictwa, dokonywanej przez firmę zarządzającą funduszem zgodnie z ustawą z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych.

Wycena transakcji Cross Currency Interest Rate Swap („CCIRS”) oraz Interest Rate Swap („IRS”) do wartości godziwej odbywa się poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych. Stopy procentowe oraz basis spread używane do dyskonta pozyskiwane są z systemu Bloomberg.

Instrumenty finansowe, które nie są na bieżąco wyceniane w wartości godziwej

Z wyjątkiem informacji podanych w tabeli poniżej wartość księgowa aktywów oraz zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości godziwych.

Zobowiązania z tytułu emisji euroobligacji	Wartość księgowa	Wartość godziwa Poziom 1
Stan na 30 września 2016 (niebadane)	2 185	2 364
Stan na 31 grudnia 2015	2 176	2 266

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu wyemitowanych euroobligacji została oszacowana na podstawie kwotowań z systemu Bloomberg z dnia 30 września 2016 roku.

Dla udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na giełdzie nie istnieje aktywny rynek, ani też nie ma możliwości zastosowania w ich przypadku technik wyceny dających wiarygodne wartości, w związku z tym Grupa nie jest w stanie ustalić zakresu, w którym mogłaby mieścić się ich wartość godziwa. Aktywa te wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

16.3. Fundusz ENERGA Trading SFIO

Grupa inwestuje w portfel aktywów finansowych poprzez Fundusz, w którym posiada 100% jednostek uczestnictwa.

Fundusz został powołany w celu zarządzania nadwyżkami finansowymi spółek z Grupy ENERGA i stanowi alternatywę dla lokat bankowych nawet tych jednodniowych. Fundusz charakteryzuje się wysokim stopniem płynności i niskim ryzykiem. Mechanizmy wbudowane w system rozliczania umożliwiają zamianę jednostek uczestnictwa Funduszu w gotówkę w ciągu tego samego lub następnego dnia roboczego. Ponadto spółki w Grupie ENERGA mogą rozliczać wzajemne należności i zobowiązania za pomocą jednostek uczestnictwa w Funduszu.

Grupa wyodrębnia następujące kategorie aktywów w strukturze portfela Funduszu:

- bony i obligacje skarbowe,
- instrumenty dłużne korporacyjne – sektor finansowy,
- instrumenty dłużne korporacyjne – sektor niefinansowy,
- obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego,
- listy zastawne,
- obligacje municypalne,
- pozostałe.

16. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

Poniższa tabela prezentuje strukturę portfela aktywów Funduszu na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz okresy porównywalne. Tabela nie uwzględnia zobowiązań Funduszu i z tego powodu nie uzgadnia się do sprawozdania z sytuacji finansowej.

	Stan na 30 września 2016 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2015
Bony i obligacje skarbowe	2	115
Instrumenty dłużne korporacyjne – sektor finansowy	-	51
Instrumenty dłużne korporacyjne – sektor niefinansowy	-	29
Obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego	-	47
Listy zastawne	-	63
Obligacje municypalne	-	17
RAZEM	2	322

16.4. Zobowiązania finansowe

Wszystkie zobowiązania finansowe Grupy są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, za wyjątkiem instrumentów pochodnych zabezpieczających. W tej kategorii instrumentów finansowych Grupa prezentuje przede wszystkim otrzymane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje.

Kredyty i pożyczki

	Stan na 30 września 2016 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2015
Waluta	PLN	
Stopa Referencyjna	WIBOR, Stopa redyskontowa	
Wartość kredytu/ pożyczki	2 536	2 678
Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	233	203
od 1 roku do 2 lat	263	223
od 2 lat do 3 lat	278	259
od 3 lat do 5 lat	559	561
powyżej 5 lat	1 203	1 432

Na dzień 30 września 2016 i 31 grudnia 2015 roku wartość pozostających do dyspozycji Grupy limitów kredytowych wyniosła odpowiednio 4 382 mln zł (wykorzystane w 58,5%) i 4 763 mln zł (wykorzystane w 57,4%).

Szczegółowe informacje dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek zostały przedstawione w nocie 16.5.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

	Stan na 30 września 2016 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2015
Waluta	PLN	
Stopa Referencyjna	WIBOR	
Wartość emisji	457	1 016
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	15	16
od 3 lat do 5 lat	442	1 000

16. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

	Stan na 30 września 2016 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2015
Waluta		EUR
Stopa Referencyjna		stała
Wartość emisji		
w walucie	507	511
w złotych	2 185	2 176
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	44	60
od 3 lat do 5 lat	2 141	2 116

Szczegółowe informacje dotyczące wyemitowanych obligacji zostały przedstawione w nocie 16.5.

16.5. Dostępne finansowanie zewnętrzne

W bieżącym okresie sprawozdawczym oraz na dzień kończący okres sprawozdawczy i dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji, nie wystąpiły przypadki naruszenia zobowiązań umownych wynikających z warunków pozyskanego finansowania zewnętrznego.

Kredyty na finansowanie programu inwestycyjnego ENERGA-OPERATOR SA na lata 2009 - 2012

W latach 2009 – 2010 ENERGA SA wraz ze spółką zależną ENERGA-OPERATOR SA zawarły następujące umowy kredytowe z przeznaczeniem na sfinansowanie programu inwestycyjnego ENERGA-OPERATOR SA w latach 2009 - 2012, związanego z rozbudową i modernizacją sieci dystrybucyjnej:

- umowa z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym („EBI”) z limitem 1 050 mln zł,
- umowa z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju („EBOR”) z limitem 800 mln zł,
- umowa z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym („NIB”) z limitem 200 mln zł.

Powyższe finansowanie zostało w pełni wykorzystane, z czego do spłaty pozostało odpowiednio:

- EBI – 741 mln zł z ostatecznym terminem spłaty 15 grudnia 2025 roku,
- EBOR – 480 mln zł z ostatecznym terminem spłaty 18 grudnia 2024 roku,
- NIB – 124 mln zł z ostatecznym terminem spłaty 15 czerwca 2022 roku.

W 2014 roku ENERGA SA z ENERGA-OPERATOR SA i EBOR wprowadziły do ww. umowy kredytowej zmiany, które spowodowały m.in. zwiększenie dostępnej kwoty kredytu o 276 mln zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków inwestycyjnych ENERGA-OPERATOR SA oraz możliwym terminem uruchomienia środków do końca 2016 roku.

Na dzień 30 września 2016 roku kwota dostępnego do końca 2016 roku dodatkowego finansowania w ramach umowy z EBOR, która nie została uruchomiona wynosi 276 mln zł.

Kredyty na finansowanie programu inwestycyjnego ENERGA-OPERATOR SA na lata 2012 - 2015

W roku 2013 ENERGA SA wraz ze spółką zależną ENERGA-OPERATOR SA zawarły następujące umowy kredytowe z przeznaczeniem na sfinansowanie programu inwestycyjnego ENERGA-OPERATOR SA w latach 2012 - 2015, związanego z rozbudową i modernizacją sieci dystrybucyjnej:

- umowa z EBOR z limitem 800 mln zł - wykorzystanie kredytu na dzień 30 września 2016 roku wyniosło 312 mln zł. Do wykorzystania pozostaje kwota 460 mln zł, z możliwością uruchomienia środków do końca 2016 roku. Termin ostatecznej spłaty kredytu przypada na dzień 18 grudnia 2024 roku,
- umowa z EBI z limitem 1 000 mln zł - wykorzystanie kredytu na dzień 30 września 2016 roku wyniosło 800 mln zł. Do wykorzystania pozostaje kwota 200 mln zł, z możliwością uruchomienia środków do 10 grudnia 2016 roku. Termin ostatecznej spłaty uruchomionego kredytu przypada na dzień 15 marca 2030 roku.

Emisja euroobligacji

W ramach ustanowionego w 2012 roku programu emisji euroobligacji średnioterminowych EMTN na kwotę maksymalną 1 000 mln EUR, w dniu 19 marca 2013 roku spółka zależna Energa Finance AB (publ) przeprowadziła pierwszą emisję euroobligacji w kwocie 500 mln EUR. Pierwsza emisja objęła euroobligacje z 7-letnim terminem wykupu, od których płatny jest roczny kupon w wysokości 3,25%. Wyemitowane euroobligacje notowane są na giełdzie w Luksemburgu.

Emisja obligacji krajowych

W roku 2012 ustanowiony został program emisji obligacji krajowych w kwocie 4 000 mln zł. W ramach programu ENERGA SA dokonała w dniu 19 października 2012 roku emisji 7-letnich obligacji o wartości 1 000 mln zł. Od dnia 29 stycznia 2014 roku obligacje wyemitowane przez ENERGA SA są notowane na rynku regulowanym prowadzonym przez BondSpot S.A. Na dzień 30 września 2016 roku wartość obligacji objętych przez inwestorów zewnętrznych wyniosła 442 mln zł.

Kredyty w PKO Bank Polski SA

ENERGA SA zawarła następujące umowy kredytowe z bankiem PKO Bank Polski SA:

- umowę ramową na udzielenie limitu kredytowego ENERGA SA i spółkom zależnym, z łącznym limitem 150 mln zł. Na dzień 30 września 2016 roku uruchomiono limit finansowania na łączną kwotę 4 mln zł, z czego wykorzystanych zostało 4 mln zł, w tym 1 mln zł w formie gwarancji bankowych. Termin ważności limitu upłynął 30 sierpnia 2016 roku,

16. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

- umowę ramową na udzielenie limitu kredytowego ENERGA SA i spółkom zależnym, z łącznym limitem 200 mln zł. Na dzień 30 września 2016 roku uruchomiono limit finansowania na łączną kwotę 116 mln zł, z czego wykorzystanych zostało 78 mln zł, w całości w formie gwarancji bankowych. Termin ważności limitu przypada na 19 września 2017 roku,
- umowę o aranżację kredytów dla ENERGA SA, z limitem 300 mln zł. Na dzień 30 września 2016 roku finansowanie nie było wykorzystane. Termin ważności limitu przypada na dzień 7 czerwca 2021 roku.

Kredyty w Banku Pekao SA

ENERGA SA zawarła następujące umowy kredytowe z Bankiem Pekao SA:

- umowę kredytu odnawialnego z limitem 500 mln zł. Na dzień 30 września 2016 roku finansowanie nie było wykorzystane. Termin ostatecznej spłaty kredytu przypada na 29 maja 2020 roku,
- umowę kredytu w kwocie 85 mln zł, z przeznaczeniem na objęcie obligacji emitowanych przez ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA w związku z realizacją programu inwestycyjnego spółki. Wykorzystanie kredytu na dzień 30 września 2016 roku wyniosło 22 mln zł. Termin ostatecznej spłaty kredytu przypada na 29 maja 2022 roku.

Emisja obligacji w PKO Bank Polski SA

W 2012 roku ENERGA SA zawarła z bankiem PKO Bank Polski SA umowę emisji obligacji, z przeznaczeniem środków pozyskanych w ramach umowy na objęcie obligacji emitowanych przez ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA w związku z realizacją programu inwestycyjnego spółki. Obligacje mogą być emitowane jako papiery krótkoterminowe. Na dzień 30 września 2016 roku w ramach umowy nie została przeprowadzona żadna emisja obligacji. Kwota dostępnych środków w ramach umowy emisji według stanu na dzień 30 września 2016 roku to 69 mln zł.

Kredyt w NIB

W dniu 23 października 2014 roku ENERGA SA zawarła z NIB umowę kredytu inwestycyjnego na kwotę 67 mln zł przeznaczonego na sfinansowanie projektu budowy farmy wiatrowej w Myślinie. Wykorzystanie kredytu na dzień 30 września 2016 roku wyniosło 63 mln zł. Termin ostatecznej spłaty kredytu przypada na dzień 15 września 2026 roku.

16.6. Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych**Zabezpieczenie ryzyka walutowego**

Pomiędzy spółką celową ENERGA Finance AB (publ) (emitent euroobligacji – patrz opis w nocie 16.5) a ENERGA SA zawarte zostały dwie umowy pożyczki denominowane w EUR na łączną kwotę 499 mln EUR. W celu zabezpieczenia ryzyka walutowego z tytułu powyższych pożyczek, Grupa zawarła w 2013 roku oraz lipcu 2014 roku transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS o nominalach odpowiednio 400 mln EUR („CCIRS I”) i 25 mln EUR („CCIRS II”).

Jako pozycję zabezpieczaną w powyższych relacjach zabezpieczających Grupa desygnowała ryzyko walutowe z tytułu wewnątrzgrupowych pożyczek denominowanych w EUR. Zabezpieczeniu podlega ryzyko walutowe dotyczące 85% łącznego nominalu pożyczek.

Jako instrument zabezpieczający Grupa desygnowała transakcje CCIRS, w ramach których Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie EUR oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi z tytułu pożyczek wewnątrzgrupowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych do marca 2020 roku.

Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej

W styczniu 2016 roku Grupa zawarła transakcje zamiany stóp procentowych IRS w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wynikającego z wykorzystanego finansowania z tytułu (patrz opis w nocie 16.5):

- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 200 mln zł,
- zawartej w 2010 roku umowy kredytowej z EBOR – 200 mln zł.

W sierpniu 2016 roku Grupa zawarła dodatkowo transakcje IRS o podobnej charakterystyce dla:

- zawartej w 2010 roku umowy kredytowej z EBOR – 150 mln zł,
- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBOR – 150 mln zł,
- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 150 mln zł.

Jako pozycje zabezpieczane w relacjach zabezpieczających Grupa desygnowała ryzyko stopy procentowej WIBOR 3M wynikające z płatności odsetkowych od powyższych zobowiązań finansowych w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty zawarcia transakcji zabezpieczających. W przypadku transakcji o wartości 150 mln dotyczącej umowy kredytowej z EBI z roku 2013 jest to okres czteroletni.

Jako instrumenty zabezpieczające Grupa desygnowała transakcje IRS, w ramach których Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o zmiennym oprocentowaniu w walucie PLN oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne odsetkowe otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi odsetkowymi z tytułu zabezpieczanych zobowiązań finansowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych maksymalnie do czerwca 2020 roku.

Dodatkowo w czerwcu 2016 roku wygasły transakcje IRS zawarte w czerwcu 2014 roku, które zabezpieczały ryzyko stopy procentowej wynikające z wykorzystanego finansowania o wartości 1 940 mln zł.

16. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających**

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających wyniosła:

	Wartość	Ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej
Stan na 30 września 2016 (niebadane)		
CCIRS I	87	Aktywa trwałe – Pozostałe aktywa finansowe
CCIRS II	5	Aktywa trwałe – Pozostałe aktywa finansowe
IRS	2	Aktywa trwałe – Pozostałe aktywa finansowe
Stan na 31 grudnia 2015		
CCIRS I	38	Aktywa trwałe – Pozostałe aktywa finansowe
CCIRS II	2	Aktywa trwałe – Pozostałe aktywa finansowe
IRS	8	Pasywa – Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe

Z tytułu wdrożonej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych kapitał z aktualizacji wyceny (efektywna część zmiany wyceny instrumentu zabezpieczającego pomniejszona o podatek odroczonej) wzrósł w okresie sprawozdawczym o 25 mln zł.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w okresie sprawozdawczym:

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2016 (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 (niebadane)
Na początek okresu sprawozdawczego	6	(17)
Kwota ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających w okresie, równa zmianie wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	58	38
Naliczone, niezapadłe odsetki, przeniesione z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	(6)	(6)
Rewaluacja instrumentów zabezpieczających, przeniesiona z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	(21)	10
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	(6)	(8)
Na koniec okresu sprawozdawczego	31	17

Na dzień 30 września 2016 roku nie stwierdzono nieefektywności wynikającej z zastosowanej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

16.7. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Na dzień kończący okres sprawozdawczy aktywa o następującej wartości księgowej stanowiły zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych:

Grupa aktywów na których dokonano zabezpieczenia	Wartość księgowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań na dzień	
	Stan na 30 września 2016 (niebadane)	Stan na 31 grudnia 2015
Rzeczowe aktywa trwałe	-	42
Środki pieniężne	9	82
RAZEM	9	124

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE**17. Zobowiązania inwestycyjne**

Na dzień kończący bieżący okres sprawozdawczy zobowiązania Grupy do poniesienia nakładów związanych z nabyciem rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych, które jeszcze nie zostały ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wyniosły około 3 910 mln zł, w tym:

- przedsięwzięcia objęte planem rozwoju spółki ENERGA-OPERATOR SA w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2015 – 2019 (uzgodniony z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki) – około 3 614 mln zł,
- przedsięwzięcia realizowane w Elektrowni Ostrołęka (modernizacja bloków energetycznych, budowa instalacji odzotowania spalin) – około 124 mln zł,
- realizacja projektu wiatrowego FW Przykona – około 138 mln zł,
- elektrownie gazowo-parowe w Grudziądzu i Gdańsku – około 34 mln zł.

18. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje z jednostkami powiązanymi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów lub usług oparte o koszt ich wytworzenia.

18.1. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa

Jednostką kontrolującą Grupy jest Skarb Państwa, w związku z tym inne podmioty powiązane ze Skarbem Państwa są traktowane przez Grupę jako jednostki powiązane.

Transakcje z podmiotami powiązanymi ze Skarbem Państwa zawierane były w ramach zwykłego toku prowadzonej działalności gospodarczej i dotyczyły głównie zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz praw majątkowych, sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej (w tym tranzytu), rozliczeń z operatorem systemu przesyłowego w obszarze rynku bilansującego, z tytułu usług przesyłowych, usług systemowych oraz usług pracy interwencyjnej, a także zakupu paliw (głównie węgla). Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa.

18.2. Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi

W okresie od dnia nabycia do końca bieżącego okresu sprawozdawczego łączna wartość zakupów od jednostki stowarzyszonej Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. wyniosła 13 mln zł, natomiast wartość sprzedaży w analogicznym okresie wyniosła 8 mln zł. Wartość należności na dzień 30 września 2016 roku wynosi 20 mln zł.

18.3. Transakcje z udziałem członków Zarządu jednostki dominującej

W okresie sprawozdawczym jednostka dominująca nie zawierała znaczących transakcji z członkami Zarządu.

18.4. Wynagrodzenie wypłacone lub należne kluczowej kadrze kierowniczej oraz Radom Nadzorczym spółek Grupy

	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2016 roku (niebadane)	Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 roku (niebadane)
Zarząd jednostki dominującej	4	2
Rada Nadzorcza jednostki dominującej	<1	<1
Zarządy jednostek zależnych	24	25
Rady Nadzorcze jednostek zależnych	1	<1
Pozostała kluczowa kadra kierownicza	13	15
RAZEM	42	42

19. Aktywa i zobowiązania warunkowe**19.1. Zobowiązania warunkowe**

Na dzień 30 września 2016 roku Grupa ujmuje zobowiązania warunkowe w kwocie 241 mln zł (217 mln zł na dzień 31 grudnia 2015 roku), w tym przede wszystkim tytuły dotyczące spraw spornych przeciwko spółkom Grupy ENERGA, dla których wygranie przez spółki jest prawdopodobne i na te sprawy nie jest tworzona rezerwa.

Największą pozycją zobowiązań warunkowych stanowią sprawy sporne związane z infrastrukturą energetyczną spółki ENERGA-OPERATOR SA usadowioną na prywatnym gruncie. Grupa tworzy rezerwy na zgłoszone spory sądowe. W przypadku niepewności co do zasadności kwoty roszczenia lub tytułu prawnego do gruntu Grupa rozpoznaje zobowiązania warunkowe. Na dzień 30 września 2016 roku oszacowana wartość tych roszczeń wykazana jako zobowiązania warunkowe wynosi 198 mln zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 roku było 164 mln zł.

19.2. Aktywa warunkowe

Na dzień kończący okres sprawozdawczy nie wystąpiły istotne aktywa warunkowe.

20. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy**20.1. Sprawa sporna dotycząca PKN ORLEN S.A.**

W dniu 27 października 2014 roku Sąd Okręgowy w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie z powództwa ENERGA-OPERATOR SA przeciwko PKN ORLEN S.A. („PKN”) o zapłatę kwoty 46,2 mln zł, po jej ponownym rozpoznaniu. Sąd zasądził na rzecz ENERGA-OPERATOR SA całość roszczenia dochodzonego pozwem, tj. 46,2 mln zł, wraz z odsetkami naliczonymi za okres od 30 czerwca 2004 roku. PKN złożył apelację od wyroku. W dniu 19 kwietnia 2016 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie ogłosił wyrok zasądzając na rzecz ENERGA-OPERATOR kwotę 32 mln zł (16 mln zł tytułem należności głównej oraz 16 mln zł tytułem odsetek). W dniu 29 września 2016 roku ENERGA-OPERATOR złożyła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

21. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy.

Podpisy członków Zarządu oraz osób odpowiedzialnych za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy Kapitałowej ENERGA SA:

Dariusz Kaśków .....
Prezes Zarządu

Mariusz Rędaszka .....
Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Grzegorz Ksepko .....
Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

Mariola Zmudzińska .....
Wiceprezes Zarządu ds. Relacji Inwestorskich

Przemysław Piesiewicz .....
Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju

Marek Pertkiewicz .....
Zastępca Dyrektora Departamentu Finansów

Karol Jacewicz .....
Dyrektor Wydziału Sprawozdawczości Finansowej
Główny Księgowy

Gdańsk, 14 listopada 2016 roku